

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Antidota Evangelica contra horum temporum hæreses

Stapleton, Thomas

Antverpiae, 1595

In Matthæi Cap. 16.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39546

Iam verò impia est tota Caluini responsio, qua infert pro patrocinio Sanctorum hoc exemplum facere non posse, quia alia est mortuorum ratio quam viuorum. Impium est & ethnicum Sanctos in cælo cum Christo regnantes mortuos vocare, & phrasis propria infidelium. Sic Iulianus apo-

Cyrillus
lib. 6. cõt.
Iulian. stata Martyres Christi *homines mortuos* vocauit, & tota gentilitas Christianos, qui Martyres defunctos colerent, hoc nomine subsannauit, quòd *mors*

Matth. 22 *tuos colerent*. Sed totam hanc Caluini impietatem vno verbo Christus refutauit, dicens, Deum, qui

Hieron.
cõt. Vigi-
lantium.
Chrysoft.
hom. vlt.
in Epist.
ad Rom. Deum Abraham Isaac & Iacob vocatur, *non esse Deum mortuorum sed viuentium*. Sic Deus Sanctorum in cælo regnantium non est mortuorum Deus, sed viuentium: vnde non sunt mortui vocandi, sed viuentes: ideòque ad patrocinia non minus idonei quàm cum in terris viuerent: imò multo magis idonei, vt Patres docent.

IN MATTHÆI CAP. 16.

1. Rogauerunt eum vt signum de cælo ostenderet eis.

PHARISÆI isti & Sadducæi quum multa & maxima iam Christi signa vidissent, circa hominum & morborum omnium curationem, circa panum multiplicationem, ipsam denique in mari ambulationem audiissent, aliaque multa huiusmodi, importunè admodum & proteruè, vt suæ incredulitati aliquem fucum obtendant, etiam de cælo signum querunt. Hanc importunitatem & dementiam obijcit Catholicis hodie Caluinus. Sic (inquit) *hodie Papiſtæ, quasi nunquam sancita esset Euangelij doctrina, nouis miraculis probant sibi*

ri sibi postulant. Cui putidæ calumniæ breuiter respondeo. Euangelij doctrina qualem tota per orbem Ecclesia post primam eius prædicationem hætenus tenuit, nobis satis superque sancita est: heque ad eam magis sancendam vel confirmandam vlla miracula desideramus, sed sufficit nobis Catholicæ Ecclesiæ fides in verbo Dei semper fundata, & à maioribus nostris ad nos vsque deriuata. At verò vt noua Caluini doctrina quam ille Euangelium vocat, maioribus nostris hætenus incognita; nobis probetur, quandoquidem ille nouus Euangelista esse vult, nouis quoque miraculis probetur meritò desideramus: tum quia planè noua est & inaudita, tum quia nullis hætenus miraculis illustrata est. Pharisei & Sadducei non in eo peccabant, quòd ad confirmationem doctrinæ Christi penitus noua signa petebant (nam ad illà confirmandam plurima signa Christus studio fecit, dicens tandem: *Simibi non creditis, operibus credite*) sed tum quia signum è cælo petebant, quasi genus miraculi Christo præscribentes, tum quia post tam multa & tam illustria præstita miracula, illis non contenti, noua semper postulabant. Nunc Caluinus cum suis nouis dogmatibus nullum miraculum facere potuit, re tandem infeliciter Geneuæ tentata, Matthæo quodam, qui se mortuum fingeret vt à Caluino suscitari videretur, verè & miserè extincto. Nec ab eo signum de cælo, sed vel minimum in terra miraculum exigitur. Adeo nihil affine aut simile habet cum Phariseorum impudentia, quod Catholicis impudenter impingit Caluinus.

Miracula
noua præ-
dicationi
necessaria.

Ioan. 7.

6. *Cauete à fermento Phariseorum & Sadduceorum.*

QUOD per fermentum Phariseorum hoc loco Hieronymus & Hilarius in suis commentarijs ipsam legem Moyfaicam & literam eius intelligi volunt, sensus ille non ad intentum Christi, sed veluti ipsorum & nostris temporibus magis conueniens, (quibus videlicet nūc lex illa quo ad sua ceremonialia & literam occidentem fermentum est) ab illis traditus fuit: idque docendi gratia; quod apud veteres interpretes frequenter obseruare licet. Ipsa enim lex adhuc Christo hac

Cap. 24. loquente adeo vigeat, vt infra dicturus sit: *Super cathedram Moysis sederunt Scribae & Pharisei. Quaecunque ergo dicunt vobis, facite & seruate.* Quae verba non sunt huic loco contraria. Hic enim iubet Christus suos cauere non ab eorum doctrina quam super cathedram Moysis sedentes docent, id est, quam per continuam maiorum successionem à Moysse acceperāt, sed ab eorum fermento, id est, priuata & propria eorum doctrina ab ipsis adinuenta (nam & ideo Sadduceos illis adiunxit, qui super cathedram Moysis non sedebant, sed propria tantum fermenta docuerunt) qualis est hodie hereticorum omnium maxime Calvinistarum doctrina à seipsis excogitata, dum nouis suis & vitiosis dogmatibus ita oppressam tenent diuinarum Scripturarum, maxime Euangelicæ & Apostolicæ doctrinam, vt stantibus eorum commentarijs ac nouis Dei verbi corruptelis, nihil in fide sanū, nihil in Scriptura integrū maneat. Citius ignis aquę miscebitur quā vt Caluini figmenta cū Euangelio quis conciliet. Quare qui Christi discipulus esse vult, ab hæreticorum hodie & Caluini

ni maximè fermentis purum se seruare imprimis studeat. De hoc argumèto plura vide in Prompt. Cath. Dom. 7. post Pent. ad illa verba: *Attendite vobis, &c.* Item ser. 3. Pent. ad illa verba: *Alicnum non sequuntur. sed fugiunt ab eo.* Calvinus tamen hoc loco contra Pontificiam & Ecclesiasticam doctrinam magnum se argumentum obseruasse putat. Sicut enim scribit. *Videndum est quorum doctrinam cauere velit Dominus. Tunc certè penes Scribas & sacerdotes ordinaria erat Ecclesie potestas, in quibus primatum tenebant Pharisei. Quum nominatim ab eorum doctrina prohibeat suos Christus, sequitur repudiandos esse omnes quia sua signamenta admiscunt verbo Dei, vel quicquam alienum ingerunt, quocumque tandem polleant honoris gradu vel titulo superbiunt. Quare maledicta & praeuaricatrix est eorum subiectio qui se vltro Papae committis & legibus subiiciunt.* Hoc Caluini argumentum omnium rebellionum haereticorum fundamentum est, multiplici impietate & ineptia laborans. Primum, non sequitur Ecclesie magistros fermentatam & corruptam doctrinam tradere posse, eo quod Synagoga magistri Scribae & Pharisei eam tradiderint. Firmiores quippe sunt Ecclesie promissiones quam Synagoga. Illi enim dictum est: *Porta inferi non preualebunt aduersus eam.* Rursum: *Spiritus S. docebit vos omnem veritatem in aeternum.* Denique: *Ego vobiscum sum usque ad consummationem seculi.* Synagoga error ac lapsus non solum possibilis sed & praedictus erat. Secundo, quae Synagoga magistri etiam corrupti illi ex cathedra Moysis dicebant, id est, iuxta doctrinam à maioribus suis continua successione accepta, ea facienda & seruanda esse Christus docet. Fermentum à quo cauere iubet, priuata & recens erat quorundam adinuentio. Quo sanè sensu priuatus quispiam in Ecclesia Episcopus

Synagoga error non probat possibilem Ecclesiae errorem. Matth. 16. Ioan. 14. Matth. 28

aut sacerdos non ex cathedra antiquitus tradita, sed ex suo cerebro propria quedam & noua dogmatizans audiendus non est. Tertio quando Ecclesiarum magistri vel ex cathedra docent, vel sua fermenta obrudunt, non cuiusuis est populo, sed aliorum superiorum Pastorum & Synodalis maxime authoritatis est iudicare. Quarto si Caluini argumentum simpliciter admittatur, nec ipse Caluinus nec alius quispiam haereticus magister authoritatem docendi diu retinebit, sed non obstante ministerij sui honore & dignitate, facillime à quolibet reijcietur quod docet, tanquam fermentum Pharisaicum: sicuti & olim idem licuit Valentinianis quod Valentino (ait in Praescript. Tertulianus) & hodie idem licuit Lutheranis quod Lutheri, qui ab illo maximo numero descuerunt, sicut ipse ab Ecclesia descuerat. Nihil ergo hoc Caluini argumento magis impium, nihil ineptius. Sunt autem haec omnia latius explicata in opere nostro de Princip. fidei, potissimum verò libro 2. cap. 13. & lib. 10. cap. 4.

18. *Tu es Petrus, & super hanc petram aedificabo Ecclesiam meam, & portae inferi non praeualebunt aduersus eam.*

TOTUM hunc locum Caluinus nouo commentario penitus peruertit. Ait Simonem Petrum vocari, quia uiuus in templo Dei lapis suam stabilitatem retinebat. Super hanc petram exponit, esse Christi fidem, super quam non tantum Simon, sed et omnes alij fundati sancto consensu in spirituale aedificium aptantur: & quicquid piorum in mundo futurum erat, Petro aggregare Christum voluisse. Non praeualebunt aduersus eam, exponit de Ecclesiae quidem inuicta

inuicta firmitate intelligi, sed quod de corpore Ecclesiae dicitur, ad singula eius membra pertinere, quatenus unum sunt in Christo: & quicumque in Christo unum Christum mediatorē agnoscunt, in finem usque ab omni noxa tui manebunt. Hæc ille. Ita insigni impostura ac fraude totum hunc locum peruertit. Quæ Christus de vnus Petri & successorum eius persona dixerat, ad quemlibet fidelem trahit. Quæ de totius Ecclesiae firmitate Christus promisit, ad specialem fidem & certitudinem salutis in quolibet credente contorquet. Ita non solum verum sensum peruertit, sed & impio dogmati de vnica piorum fide inamissibili hanc Scripturam subseruire facit. Verum autem & genuinum ex Patribus depromptum horum verborum sensum, totiusque loci vim & doctrinam vberius explicatam vide in Prompt. Cath. in festo SS. Petri & Pauli. Iam verò hæc verba, *Tibi dabo clausas regni caelorum*, vni Petro singulariter dicta, ad omnes Euangelij ministros transfert Calvinus, & totam clauium potestatem in verbi ministerio ac prædicatione ponit. Contra quam duplicem huius loci corruptelam vide à nobis disputata in Prompt. Cath. loco citato.

Ceterum quia Calvinus facta sua expositione hæretica, Catholicam vult impugnare, disputationem eius breuiter examiuabimus. Ait se velle *putidas Papæ calumnias breuiter diluere*, quum tamen quæ postea diluere conatur, non vnus Papæ, sed veterum Patrum & doctorum Ecclesiae assertiones & explicationes sint. *Fingit* (inquit) *Petrum vocari Ecclesiae fundamentum*. Respondeo: Hoc Papa non fingit, sed Patres magno consensu docent, quos loco citato magno numero produximus. Sed quomodo hanc interpretationem refutet videamus.

deamus. *Quis autem non videt, quod transfert ad hominis personam, de Petri fide dictum esse? Hoc non est veritatem refutare, sed fortiter quod falsum est affirmare. Quomodo autem de fide quoque Petri Patres hoc exponunt, loco citato explicuimus. Deinde si nunc de Petri fide hoc dicitur Caluine, cur prius de omnium in Christum credentium fide hæc verba exposuisti? Sequitur. Idem fateor apud Græcos significant Petrus & Petra, nisi quod prius nomen Atticum est, alterum verò communis lingue. Sed hæc varietas non temere à Matthæo posita est, quin potius consilio mutatum est genus ut diuersum aliquid exprimeret: nec dubito quin tale discrimen notauerit Christus sua lingue. Atqui hinc Caluinus propter ignorantiam lingue sanctæ egregiè fallitur. Nam in Matthæo hebræo qui nunc extat, sine vlla mutatione generis legitur, & vtrobique idem nomen est, hoc modo:*

Petrus &
Petra vna
hebræis
dictio.

אָפֶּתָא כִּיפָא וְעַל הַכִּיפָא

Beza Cal-
uinum
corrigit.

In Matthæo quoque Syro vtrobique est אָפֶּתָא sine vlla variatione. Quare Beza ipse magistram suam corrigens in hunc locum ait. *Dominus Syriacè loquens, nulla usus est agnominatio, sed vtrobique dixit, Cepha. Græcus autem interpret Attica voce priori loco usus est, quia genus masculinum homini magis conueniebat. Secundo autem loco petram posuit, quia tamen ad hominem & personam Petri illa vox pertineat, non tamen ad hominem aut Petri personam simpliciter sicut ipsa nuncupatio Petri, sed ad hominem in fide roboratum, & ad personam Petri à Christo stabilitam pertinet: quæ alibi latius explicata sunt, ut ridiculus sit hoc loco Beza qui posteriori loco petram non Petrum ab interprete positum nugatur, ut Christum, qui petra est, secundo loco designaret. Christus enim tamen petra certè*

certè est, non tamen est *haec petra* ad quã ibi Christus loquitur. Probare tamen vult Calvinus ex Augustino. *Prudenter itaque Augustinus non petram à Petro, sed Petrum à petra dici admonet, sicut à Christo omnes sumus Christiani.* Quo sensu ista & quibus de caulis Augustinus ita in hunc modum disputat, accuratè explicatum vide in opere nostro de Princip. fidei lib. 6. cap. 3. Pergit Calvinus. *Porro ne longior sim, quum illud Pauli inter nos pro certo & confesso habendum sit, non alibi posse fundari Ecclesiam quàm in Christo solo, non sine sacrilega blasphemia aliud fundamentum Papa commentus est.* Sed huic putidæ ac tricæ obiectioni vberius quidem loco iam postremò citato, breuiter verò in Prompt. Cath. in die SS. Petri & Pauli fatisfecimus. Quæ calumniando, vel eadem quæ dixerat repetendo, nuda semper affirmatione vsus prosequitur Calvinus, vt inania ac nugatoria prætermittimus.

Dicit tandem aliqua disputandi specie. *At Christus Petrum vnum nominatim alloquitur.* Rectè si mē hoc obseruat sibi que obijcit Calvinus. Nūc quid respondeat attende. *Nempe sicuti vnus omnium nomine Christum confessus fuerat Dei Filium, ita vicissim ad vnum dirigitur sermo, qui tamen peræquè ad alios pertinet.* Atqui hæc responsio obiectionem magis confirmat. Luce enim meridiana clarius est, Petrū non omnium nomine, sed ex fide sibi soli reuelata, Christum confessum fuisse Dei filium. Idcirco enim non dixit illi Christus, Beati estis quia Pater meus vobis reuelauit, quod certè dicere debuisset si omnes idem credidissent, & omniū nomine loquutus Petrus fuisset; sed dicit illi vni singulariter. *Beatus es Simon bar Iona, quia Pater meus reuelauit tibi: Et ego tibi dico, &c.* Deinde quando Petrus alio in loco omnium Apostolorum nomine loquitur,

Petrus nō
respondit
omnium
nomine.

Joan. 6.

quitur, id satis exprimit numero plurali vtens: vt dicente Christo, *Numquid & vos vultis abire?* respondit omnium nomine Petrus: *Ad quem ibimus? verba vite aeternae habes.* Denique omnes ferè Patres contra vnum Caluinum, vnus Petri, non omnium Apostolorum hanc confessionem fuisse, concorditer docent. Quare sicut solus confessus est, ita ad illum solum dirigitur sermo.

Ad aliam responsionem confugit Caluinus. *Nec verò spernenda est illa quae à Cypriano & alijs adducitur ratio, Christum in vnus persona loquutum esse omnibus, vt Ecclesiae vnitatem commendaret.* Respondet Cyprianum docere quidem *claves Ecclesiae sic vni Petro esse datas*, vt & alijs Apostolis dari intelligantur; *ideo autem vni, vt Ecclesiae vnitas commendaretur*: sed addit Cyprianus, quod fraudulenter Caluinus silentio premit: *Vna cathedram constituit, & vnitatis eiusdem originem ab vno incipientem sua auctoritate disposuit.* Et rursum, *Exordium ab vnitatem proficiscitur. Primatus Petro datur, vt vna Christi Ecclesia & vna cathedra monstraretur.* Hæc ille. Pergit Caluinus. *Excipiunt alijs omnibus præferri cui hoc peculiariter datum est. Hoc verò perinde est ac si magis fuisse Apostolum contenderent quam suos collegas. Neque enim ab Apostolatu magis diuelli potest ligandi & soluendi potestas, quam à sole calor vel lumē.* Nihil ineptius inferri potuit. Sic enim Caluini procedit argumentum: Ligandi & soluendi potestas ab Apostolatu diuelli non potest: Ergo Petrus si in potestate clauium præferatur alijs Apostolis, erit magis Apostolus quam cæteri. Huius argumenti absurditas in simili apparebit: A locum tenete Regio diuelli non potest iudicandi potestas: Ergo si locum tenens Regius in potestate iudicandi cæteris Iudicibus localibus, aut certarum ciuitatum Prætoribus antefertur,

In lib. de
vni Ec-
clesiæ.

Futile ar-
gumentū
Caluini.

tur, erit magis Iudex quàm ceteri. Sicut enim hic locum tenens Regius maior quidem & superior Iudex est, vt Regis vicarius, & ceterorū localium Iudicum ac Prætorum primus, qui ipsis etiam Iudicibus præferatur, & illorum sub Rege caput fit, non tamen magis Iudex est, sed alij in suo districtu æque bene Iudices sunt, verèque & efficaciter iudicant, quando officium suum legitime exequuntur; de quo si dubitetur, ad locum tenentis tribunal fit appellatio: sic omnino Petrus Apostolus alijs præfertur in potestate clauium, vt supremus Apostolus, Christi vicarius, ceterorum caput & coryphæus (vt Patres de eo loquuntur) non tamen magis Apostolus est, vt cauillatur Calvinus, sed alij Apostoli respectu subditorum suorum non minus Apostoli sunt, nec minus verè & efficaciter ligant ac soluunt suos subditos quàm Petrus, quando clauis non errat; de quo si dubiretur, ad Petri tribunal fit appellatio. Quomodo autem Petrus ipsis Apostolis ratione clauium prælatus fuerit, vide latius à nobis explicatum in Opere de Princip. fidei libro 6. capite 7.

Cauillatur adhuc Calvinus. *Ceterū vt demus Petro concessum plus aliquid fuisse quàm reliquis, vt inter Apostolos excelleret; stultè tamen inferunt Papistæ, datum illi fuisse primatum vt vniuersale esset totius Ecclesiæ caput. Nam & aliud est dignitas quàm imperium: & aliud inter paucos summo honoris gradu pollere, quàm sub vlnas suas colligere totum orbem. Hæc ille. Primum quod de dignitate distinguit & imperio, pueriliter nugatur. Petri & successorum eius primatus, dignitatem quidem aliquo modo significat, quatenus veri nominis prælatura est, & quidem in summo honoris genere, quia & Christi locum tenet,*

net, & super animas hominum potestatem habet, quoad illas vel soluendas vel ligandas. Imperium autem illa vox non significat: Imperium huius mundi Regibus & Imperatoribus tū Petrus tum successores eius respectu officij pastoralis reliquerunt. Puerile & caninæ facundiæ est, sed Caluino v̄sitatissimum, in Sacrarum Scripturarum tractatione grauissima, intemperanter maledicere, & verbis odiosis veram facti speciem inuertere: denique vel pueriliter ludere, vel muliebriter rixari. Alteram responsionis partem in sequentibus vult confirmare. *Et sanè (inquit) nihil plus illi oneris imposuit Christus quàm obire possit. Iubetur regni caelorum esse ianitor, iubetur ligando & soluendo dispensare Dei gratiam, eiusque iudicium in terra exequi. Nempe quatenus se extendit mortalis hominis facultas.*

Caluini
canina
facundia.

Caluini
spiritus
ethnicus.

Vult igitur Calvinus, spiritu planè ethnico & impio potestatem à Christo datam, ad mortalis hominis facultatem meriri. Potuit iuxta illum Petrus cæteris Apostolis & paucis illis hominibus præesse, sed non potest toti orbi præesse, quia hoc mortalis hominis facultatē excedit. In quo vide mul-

1. tiplicem hominis dementiam. Primum, si Petrus paucis illis Apostolis præfuit, multo magis eorum subditis præfuit: At illi toto orbe prædicauerunt, & in totum orbem exiit sonus eorum: Ergo Petrus, hoc ipso quod illis præerat, toti orbi præfuit. Deinde non potest dici quòd propter solas personas Apostolorum Petrus primatum acceperit: quia quum iste primatus ad schismatis occasionem tollendam & ad vnitatem in Ecclesia seruandam datus fuerit, hoc primatu sanctissimi Apostoli minimè omnium indiguerunt. Ergo primatum accepit propter ipsos potissimū reliquorum Apostolorum subditos toto orbe dispersos.

Rom. 10.

Rursum

Rursum si *mortalis hominis facultas* spectetur, quis 3.
 demum est qui vel vnus minimæ paræciæ præ-
 esse, imò qui suam solius animam seruare potest?
 Spectandum hîc ergo non quid *mortalis hominis fa-*
cultas, sed quid Christi gratia valeat; qui quibus iu-
 bet, dat id quod iubet. Vide plura in Princip. fidei,
 lib. 6. cap. 16. Quare Calvinus contra seipsum
 quasi vertigine laborans concludit. *Ergo quicquid*
ei datum est, ad mensuram gratiæ restringere conuenit, qua
donatus est ad Ecclesiæ ædificationem. Planè contra
 seipsum & contra præcedentem disputationem
 concludit. Si enim quod Petro datû est, ad men-
 suram gratiæ qua donatus est, restringendum est,
 quare prius Calvinus id quod Petro datum est,
 ad mensuram facultatis mortalis hominis re-
 strinxit? An putat Calvinus mensuram gratiæ,
 mortalis hominis facultatem non excedere? Aut
 si hoc non putat; quo demum iudicio, qua mente,
 Petri potestatem superius *ad mortalis hominis facul-*
tatem restrinxit, nûc verò *ad mensuram gratiæ* restrin-
 git? Atqui aduertere Calvinus debuit mortalis
 hominis facultatē in potestate rerû spiritualium
 nullam esse; iuxta illud Christi: *Sine me nihil pote-*
stis facere: mensuram autem gratiæ, ad quælibet
 prestanda facultatem dare; iuxta illud Pauli: *Om-*
nia possum in eo qui me confortat. Verè igitur quicquid
 Petro datum est, non ad mortalis hominis facul-
 tatem, vt prius disputauit, sed ad mensuram gra-
 tiæ qua donatus est, vt nunc disputat, expenden-
 dum est. Christus autem qui amplissimam pote-
 statem Petro dedit, gratiæ quoque mensuram co-
 piosam ei dedisse credendus est. Nam idcirco vni
 Petro postea dixit, *Ego rogavi pro te vt fides tua non de-*
ficiat. Et hoc ipso in loco Christus ei dicit: *Super*
hanc petram ædificabo Ecclesiam meam. Christus seip-
 sum

Calvinus
sibi con-
trarius.

Ioan. 15.

Phil. 4.

Luc. 22.

sum ædificaturum dixit. Illo igitur ædificante super Petrum, stabit Petrus, & stabit ædificium. *Psal. 126. enim Dominus ædificauerit ciuitatem, non frustra laborant qui ædificant eam.*

Nunc tamen post tam insulsam disputationem, vide quantum triumphum agat Caluinus. *Ita concidit immensam illud imperium quod illi arrogant Papista.* Triumphum sanè cecinit, sed ante victoriam. Quare adhuc in omnem se partem vertens, aliam aggreditur via. Primum disputat Petri primatum ad successores transire non posse: quod multis tamen argumentis necessarium esse, alibi demonstrauimus. Deinde Romanum Pontificem Petri non esse successorem declamitat, contra omnem antiquitatem affirmans Petrum Romæ Episcopum non fuisse: quam dementiam refutauimus ad illa Petri verba in fine epistolæ. *Salutat vos Ecclesia que in Babylone est.* Tertio ac postremo debacchatur in Rom. Pontifices horum temporum, quod officium non faciant, ideoque inter Petri successores non habendos esse. Quæ tota oratio contumeliosè plena, & argumentis vacua, seipsam satis abunde refutat.

Princip.
lib. 6.
cap. 15.

23. *Vade post me Satana: scandalum es mihi.*

SCRIPTURAE Euangelicæ corruptor Caluinus non solum hanc Petri reprehensionem durius & acerbius exponit quam textus ferat, sed etiam in vniuersum Catholicorum pias intentiones & deuotiones circa voluntarium Dei cultum exagitat, quasi penitus Sathanicas, & à Christo hoc loco acerrimè damnatas. De Petro dicit, quod *præpostero suo zelo Sathane partes obiret; neque simpliciter à Christo aduersarium vocari, sed*

sed diaboli nomen ei imponi in signum maxime detestatio-
nis. Nam & diabolus eisdem verbis à Domino repul-
sum fuisse C. 4. & verbum *ὕστερ* fac. sse significare,
unde latinum *Apaga* deductum est: ideoque ineptè
quosdam philosophari in verbo retro, vel post me, quasi ius-
beatur Petrus sequi, non præire. Hæc ille, & ex hac ex-
positione deprauata colligit, docere hoc loco
quid valeant coram D. o que bonæ putantur intentiones, &
hinc videri quanta pertinacia suas deuotiones venditent Pa-
pistæ. Deniq; Christum in vnius Petri persona, cuius
pia fuit intentio vel saltem probabilis, si sensus & iudicium
carnis valeant, compescere omnes voluisse ne zelo suo indul-
geant. Demum concludit. Eant nunc Papistæ, & sua
placita in cælum extollant. Hæc est hoc loco Caluini
pugna, victoria, triumphus. Sed non nisi ve-
borum fumi ac strepitus sunt.

Petri reprehensionem tam acerbam non fuisse,
tum Sancti Patres tradiderunt, tum textus ipse &
litera satis ostendunt. Dixit Christus Petro (ait in
hæc locum Origenes) *Vade post me, quasi desistenti per
ignorantiam ire post Christum. Satana autem dixit ei, quasi
per ignorantiam aliquid habenti contrariū Deo. Hæc ille.*
Quem sensum magis explicans D. Hieronymus
ait. *Mibi error Apostolicus de pietatis affectu veniens nun-
quam incensium videbitur diaboli. Sed quia contraria lo-
quebatur voluntati Christi, debuit aduersarius appellari. Sat-
anas enim interpretatur aduersarius, siue contrarius. Non
tamen, vt plerique putant, eadem Satanas & Petrus senten-
tia condemnatur. Petro enim dicitur, Vade retro me Satana,
id est, sequere me, qui contrarius es voluntati mee. Ille audit,
Vade Satana, & non ei dicitur retro: vt subaudiatur, Vade
in ignem æternum. Hæc Hieronymus. Et hic sensus
maximè literalis ac genuinus est. Nam verba
Christi Matth. 4. *Vade Satana, non habent il-
lud, ὀπίσω μου, post me: vt Origenes & Hiero-
nymus**

Tract 1 in
Matth.
Petri re-
prehensio
qualis.
In com-
ment in
hunc locū

L nymus

nymus disertè annotarunt, etsi pauci græci co-
dices ita legant, & vt rectè annotauit Lucas Bru-
genſis *ex alijs locis additum*: nec Matthæus Hebræus
vel Syrus illam vocem habeat, sed simpliciter,
Vade: (vel vt textus Syriacus, *Vade tibi*, ܘܢ ܘܢ) vt
etiam Ignatius ad Philippenses, Chrysostomus,
Euthymius & Anselmus legerunt. Fallitur igitur
Caluinus dicens diabolum eisdem verbis repul-
sum fuisse, quibus Petrus. Nec rectè Cornelius
Iansenius in sua Concordantia hanc Annotatio-
nem & distinctionem repellit. Deinde & Satanæ
vocabulum non eodem modo utroque in loco
scribitur. Nam in Matthæo hebræo cap. 4. dicitur
שׂטן ܘܢ, *Vade ille Satan*, id est, aduersarius præ-
cipuus. Sed in Matth. hebræo cap. 16. ponitur sim-
pliciter שׂטן sine articulo aggrauante. Fallitur
igitur Caluinus dicens diabolum eisdem verbis
repulsam fuisse quibus Petrus. Porro vulgare est
hebræis contraria sentientes Satan appellare. Sic
David filijs Saruię dixit, quum illum ad vindi-
ctam hortarentur: *Quid mihi & vobis filij Saruię? Cui
efficiamini mihi hodie in Satan?* id est, cur contrarij mi-
hi estis? Sic Salomon propter altissimam pacem
qua fruebatur, dixit: *Non est Satan neque occurſus ma-
lus*. Præterea Petrum non fuisse repulsam à Chri-
sto quasi diabolum, sed vt voluntati suæ contra-
rium, causa à Christo adiuncta manifestum facit.
Scandalum es mihi, id est, Impedimento mihi es &
aduersaris, s. ad perficiendam voluntatem Patris
mei. Ideo enim subiunxit: *Quia non scapis ea quæ Dei
sunt, sed quæ hominum*. j. humano more inortem ti-
mes: & Dei de me dispositio nondum tibi re-
uelata est.

Iam verò Catholicorum piæ intentiones & de-
uotiones

uotiones aut bonus zelus circa voluntariū Dei cultum, nihil commune habent cum hoc Petri affectu, quo Christum à sua passione reuocauit. Illæ enim sapiunt ea quæ sunt Dei, quia ad Dei cultum ordinantur. Illæ non sapiunt ea quæ sunt hominum, quia vel diuinæ Scripturæ vel Ecclesiasticæ traditionis & obseruationis regulam sequuntur. Illæ non aduersantur vlli dispensationi Christi, seu circa passionem, seu circa quamcunque actionem eius. Et impostor Calvinus in genere loquitur; nullā particularem Catholicorum deuotionem in medium profert, vt de ea consideretur, an cum carnali hoc Petri affectu aliquid cōmune habeat. Postremò, quādo ex ignorantia inuicta (qualis hæc Petri erat circa passionē Christi futurā, nunc primū reuelari ceptam) aliud volumus pietati consonum quàm quod Deus vult, in eo omnino non peccatur, vt omnium theologorum habet sententia, ipsèque Calvinus docet ad cap. Math. 26. ver. 39. Christus autem acriter Petrum reprehendit potius ex ingenti desiderio passionis suæ, & ad eam discipulorum animis altius infingendam, quàm propter graue aliquod Petri flagitium.

Intentiones pie defenduntur.

27. *Et tunc reddet unicuique iuxta opera sua.*

AD hæc rursus verba Calvinus sua inspergit venena, vt veri nominis retributionem à Christo hic affirmatam destruat, & Scripturam Euangelicam corrumpat. Sic enim scribit. *De operum mercede alibi differui quantum satis erat. Summa hæc est: Quoties bonis operibus promittitur merces, minimè opponi eorum meritum gratuita fidei iustitiæ. Vide impostoris fraudem. Meritum*

L 2 ritum

Operum
merita de-
fenduntur

ritum operum quæ iam iustorum opera sunt, non opponuntur sanè gratuita iustitiæ ex fide qua ex impio fit iustus, neque hoc quisquam contra hæreticos hodie affirmat, sed opponuntur saluti & saluationi ex sola fide quâ hæretici docent. Ideo. que quoties in Scripturis bonis operibus promittitur merces, eâque vitæ æternæ, vt hoc loco, toties in Scripturis docetur, quòd non ex sola fide, sed etiam ex bonis operibus homo saluatur: & quòd ad vitam æternam consequendam, non solum fides, sed & bona opera exiguntur, vt salutis causa non minus necessaria quàm fides. Quare prorsus falsum est, vt alibi ostendimus quantum satis erat, quod subiungit Calvinus. *Nec salutis causam ostendi, sed tantum animari fideles ad rectè agendi studium, dum certii sunt se operam non ludere.* Impia & falsa hæc est Caluini doctrina, vt necessitatem bonorum operum, contra manifestam hoc loco Euangelij doctrinam de ferenda cruce, & de bonorum operum retributione, penitus excludat. Causa salutis non secus bona opera sunt quàm fides, quia non secus necessaria quàm fides. Non secus animamur ad rectè agendi studium quàm ad fidem, nec secus ad fidem quàm ad bona opera. Non secus quippe fidei promittitur merces quàm operibus. *Per fidem adepti sunt re promissiones,* ait Paulus: *Merces erit operi vestro,* ait Propheta. vtrobique non fit simplex exhortatio, vt sciamus nos operam non ludere, sed causa mercedis ac retributionis futura vtrobique docetur. Alioqui & fidei quoque necessitatem eadem arte eludet Calvinus si volet, qua bonorum operum necessitatem eludere conatur. Concludit mox Calvinus. *Quare optimè hæc duo conueniunt, gratis nos iustificari, quia Deo præter meritum accepti sumus, & tamen ipsam indebitam operibus nostris mercedem*

Heb. 11.
2. Par. 15.

eadem pro suo beneplacito rependere. Hæc ille. Optime quidem conueniunt hæc duo, gratis nos iustificari, quando ex impijs iusti facti, Deo reconciliamur, quia in illa prima iustificatione Deo præter meritum accepti sumus: & tamen iustorum operibus debitam mercedem Deum rependere, non solum pro beneplacito suo, sed quia (vt Paulus 2. Tim. 4. diserte dixit) *iustus iudex est, & ex iustitia retribuit.* Atque ita gratuita per Christum iustificationi nostre, bonorum operum merces & iusta retributio reuera non repugnat. Quod ergo Calvinus dicit, *bonis operibus mercedem à Deo rependi indebitam*, implicat planè contradictionem in adiecto. Si enim vt merces rependitur, debita est: si indebita est, merces non est. Hoc vnum Pauli verbum docere Calvinum potuit: *Merces non imputatur secundum gratiam Rom. 4.* (puta solam) *sed secundum debitum.* Id est: In ratione mercedis non est pura gratia, sed quoddam etiam debitum ratione iustitiæ. Quod Paulus ipse de iustorum operibus frequenter docet. *Reposita 2. Tim. 4. est mihi corona iustitiæ, quam reddet mihi in illa die iustus Iudex.* Rursum. *Si tamen iustum est, Deum retribuere vobis qui tribulamini requiem, & alijs in locis: vt in Paulo explicando frequenter annotabimus.*

Sic enim fidem propter Iudæos & Gentes de lege & moralibus virtutibus gloriantes commendat, vt propter Gentes iam conuersas & in Christum credentes, bonorum operum mercedem studiose doceat.

(. .)